

فرهینختگان

📅 دوشنبه ۱۳ اسفند ۱۴۰۳
📄 شماره ۴۳۶۸
📄 FARHIKHTEGANDAILY.COM
🌐 FARHIKHTEGANONLINE

فرهینختگان

📅 دوشنبه ۱۳ اسفند ۱۴۰۳
📄 شماره ۴۳۶۸
📄 FARHIKHTEGANDAILY.COM
🌐 FARHIKHTEGANONLINE

📅 دوشنبه ۱۳ اسفند ۱۴۰۳
📄 شماره ۴۳۶۸
📄 FARHIKHTEGANDAILY.COM
🌐 FARHIKHTEGANONLINE

📅 دوشنبه ۱۳ اسفند ۱۴۰۳
📄 شماره ۴۳۶۸
📄 FARHIKHTEGANDAILY.COM
🌐 FARHIKHTEGANONLINE

مدیر مسئول:

- محمدامین ایمانجان‌ی
- قائم‌مقام مدیرمسئول:**
- مسعود فروغی

سر‌دبیر:

محمد زعیم‌زاده

تلفن و فکس:

۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵

کدپستی:

۱۱۳۵۳۳۸۱۶

چاپ:

چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی:

خیابان حافظ،پلین‌تر از جمهوری روی‌روی ساختمان‌پورس

روستامان فرهیختگان، طبقه سوم

۱۶

با استیضاح همتی دولت می‌تواند با تغییرات مؤثر در کابینه، ایدهٔ توسعهٔ اجتماعی را بازسازی کند

فرصت ترمیم ایده

روز گذشته عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد در جلسه استیضاح نتوانست دوباره رأی اعتماد مجدد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را کسب کند و سکان هدایت وزارت اقتصاد را در دست بگیرد. با کنار گذاشتن وی از وزارت

اقتصاد، رحمت‌الله کریمی به عنوان سرپرست این وزارتخانه منصوب شد. «فرهیختگان» علاوه بر صحت‌سنجی برخی از اظهارات نمایندگان مجلس و وزیر اقتصاد در جلسه استیضاح، در گفت‌وگو با کارشناسان موافق و مخالف استیضاح عبدالناصر همتی، ضعیف‌ها و قوت‌های دوره مدیریت همتی را بررسی کرده و پیشنهادهایی نیز برای وزیر بعدی وزارت اقتصاد ارائه داده است.

فرهینختگان

سیدعباس عباس‌پور، کارشناس اقتصادی در رابطه با اولویت‌های وزارت اقتصاد در شرایط پس از برکناری عبدالناصر همتی معتقد است باید تحلیلی همه‌جانبه از ساختار وزارتخانه داشته باشیم و در این باره اظهار کرد: «وزارت اقتصاد به عنوان یکی از ارکان کلیدی در سیاست‌گذاری اقتصادی کشور، دارای معاونت‌های متعددی از جمله معاونت امور بانکی، مالیات در قالب سازمان امور مالیاتی، سیاست‌گذاری اقتصادی و... است. بخش عمده‌ای از انتصابات اقتصادی کشور تحت نظارت این وزارتخانه و شخص وزیر قرار دارد، به گونه‌ای که حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ شرکت دولتی به طور مستقیم به وزیر وابسته هستند و مدیران عامل این شرکت‌ها عمدتاً از بانک‌های دولتی و خصوصی انتخاب می‌شوند.»

وزیر جدید رویکرد انتقادی و اصلاح‌گرپیشه کند

وی افزود: «با توجه به این ساختار، انتظار می‌رود وزیر جدید در راستای بهبود کارایی و شفافیت اقتصادی، تغییراتی در انتصابات موجود ایجاد کند. توصیه می‌شود وزیر جدید ضمن هم‌راستایی با گفتمان کلی دولت، به عنوان یک منتقد و اصلاحگر در حوزه سیاست‌های ارزی عمل کند. به عنوان مثال، تأکید بر کاهش قیمت ارز آزاد و ارز بازار توافقی باید با احتیاط انجام شود؛ چراکه این رویکرد می‌تواند به افزایش رانت و ناپایداری در بازار ارز منجر شود.» عباس‌پور افزود: «وزیر جدید نباید به شدت بر کاهش فاصله قیمت ارز آزاد و ارز بازار توافقی تأکید کند. این نوع رویکرد می‌تواند به افزایش رانت و ناپایداری در بازار ارز منجر شود، همان‌طور که در گذشته شاهد آن بوده‌ایم. به عنوان مثال، در شرایطی که قیمت ارز به طور مصنوعی کاهش یافته، تبعات منفی آن در بازار به‌وضوح قابل مشاهده بوده است.» وی افزود: «علاوه بر این، وزیر جدید باید به جای تمرکز بر اصلاح کفایت سر-مایه بانک‌ها، به سمت هماهنگی با بانک مرکزی برای انحلال بانک‌های ناسالم و ناتراز حرکت کند. این اقدام باید در اولویت برنامه‌های او قرار گیرد تا به بهبود سلامت نظام بانکی و کاهش ریسک‌های مالی کمک کند.» این کارشناس ادامه داد: «وزیر جدید نباید تنها بر افزایش شاخص قیمت‌ها و تفسیرهای اقتصادی ناشی از آن تمرکز کند، بلکه باید در کنار راهکارهای قیمتی، به دنبال راهکارهای غیرقیمتی برای مدیریت بازار و فضای کلان اقتصادی کشور باشد. این رویکرد می‌تواند شامل تقویت همکاری با سایر وزارتخانه‌های اقتصادی و ایجادسیاست‌های جامع و هماهنگ برای ارتقای ثبات اقتصادی باشد.»

وزیر جدید از فضای سیاسی فاصله بگیرد

عباس‌پور تأکید کرد وزیر جدید اقتصاد باید به‌طور جدی از فضاهای سیاسی فاصله بگیرد؛ چراکه یکی از دلایل اصلی استیضاح آقای همتی، ورود ایشان به عرصه‌های سیاسی و فعالیت‌های سیاسی تند بود. این حرکت برای یک مقام اقتصادی غیرقابل قبول است. در این راستا، وزیر باید روی مسائل اقتصادی تمرکز کند و به اجماع میان کارشناسان توجه ویژه‌ای داشته باشد. وزیر باید نگاهی کارشناسی به چالش‌های اقتصادی داشته باشد و با ایجاد یک اجماع علمی و فنی میان اقتصاددانان و کارشناسان، دیدگاه مناسبی نسبت به فضای اقتصاد کلان ارائه دهد. این اجماع می‌تواند شامل تحلیل‌های دقیق از وضعیت اقتصادی، شناسایی نقاط ضعف و قوت و ارائه راهکارهای عملی برای بهبود شرایط اقتصادی باشد.

جهش ارز هم ناشی از تصمیمات همتی بود هم دلایل سیاسی دارد

عباسپور در باره سهم وزیر اقتصاد در جهش نرخ ارز تصریح کرد: «سهم وزیر اقتصاد در جهش ارزی اخیر قابل بررسی است، اما باید توجه داشت وزیر اقتصاد به تنهایی نمی‌تواند به‌عنوان عامل اصلی شناخته شود، زیرا جهش های

فرصت ترمیم ایده

ارزی معمولاً تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی، سیاسی و اجتماعی قرار دارند. این کارشناس عنوان کرد: «در دولت قبل، سیاست‌های اقتصادی به‌ویژه در حوزه ارز به‌سمت تثبیت نرخ ارز و ساماندهی بازار ارز متمایل بود. هدف این بود که بازار توافقی شکل بگیرد و صادرکنندگان و واردکنندگان خرد بتوانند در آنجا معاملات خود را انجام دهند. این سیاست به‌ویژه با تأسیس بازار نیما (نظام یکپارچه معاملات ارزی) دنبال می‌شد که در آن نرخ ارز به‌طور طبیعی کشف می‌شد و انتظار می‌رفت این بازار به تأمین نیازهای ارزی کشور کمک کند.» با ورود دولت جدید و تغییر سیاست‌ها به سمت حذف فاصله بین نرخ ارز رسمی و غیررسمی، انتظارات بازار و رفتار بازیگران اقتصادی تحت تأثیر قرار گرفت. یکی از تغییرات اساسی، حذف فاصله بین نرخ ارز رسمی و غیررسمی و حرکت به سمت تک‌نرخ‌ی کردن نرخ ارز بود. این تغییر به‌عنوان یک سیاست غالب دولت معرفی شد و به‌دلیل آن، انتظارات بازار و رفتار بازیگران اقتصادی تحت تأثیر قرار گرفت. همتی در این زمینه تأکید داشت عدم توجه به پیش فرض های توسعه بازار توافقی و کاهش فاصله بین نرخ‌ها، به بروز مشکلاتی منجر شده است. به‌عنوان مثال در آذرماه ۱۴۰۱ که بازار توافقی اعلام شد، صادرکنندگان بزرگ به‌دلیل عدم اطمینان از سیاست‌های جدید، عرضه خود را به شدت کاهش دادند. این کاهش عرضه در بازار نیما موجب شد تقاضاکنندگان وارداتی نتوانند نیازهای خود را تأمین و به بازار غیررسمی مراجعه کنند. در این دوره، نرخ دلار در بازار غیررسمی به بیش از ۴۵ هزار تومان رسید.

وی تأکید کرد: «علاوه بر این، تأثیر دولت بر انتظارات توری می نیز قابل توجه است. به‌عنوان مثال در لایحه بودجه ۱۴۰۲، دولت نرخ ارز مبنای محاسبات حقوق گمرکی و سایر موارد را ۳۵ هزار تومان اعلام کرد. این موضوع می‌تواند انتظارات توری را افزایش دهد و به‌نو به خود بر نرخ ارز تأثیر بگذارد. به‌عبارتی اگر بازار احساس کند که نرخ ارز به‌زودی افزایش خواهد یافت، این امر می‌تواند به افزایش تقاضا برای ارز و در نتیجه جهش نرخ ارز منجر شود.»

همتی نفوذ زیادی دربدنه اقتصادی دولت چهاردهم داشت

عباسپور با اشاره به افزایش قوت و نفوذ عبدالناصر همتی در بدنه اقتصادی دولت چهاردهم اظهار داشت: «همتی در دوران تصدی خود به‌عنوان وزیر اقتصاد، به یکی از وزنه‌های اصلی تصمیم‌گیری در بدنه اقتصادی دولت تبدیل شد. این درحالی است که در مقایسه با وی، فرزین بیشتر در نقش مجری سیاست‌های کلی دولت عمل کرد و قدرت تصمیم‌گیری کمتری داشت. این تغییر در ساختار قدرت می‌تواند تأثیرات قابل توجهی بر سیاست‌های اقتصادی کشور داشته باشد. به‌عنوان مثال، در دوران همتی، تصمیمات اقتصادی به‌طور مستقیم تحت تأثیر نظرات و رویکردهای ایشان قرار داشت و این موضوع می‌توانست به ایجاد ثبات یا نوسان در بازار ارز منجر شود. یکی از انتقادات اصلی به همتی، رویکردهای اقتصادی و سیاست‌گذاری‌های وی بود. او به‌ویژه بر کاهش فاصله بین نرخ رسمی و غیررسمی به‌عنوان هدف اصلی سیاست‌های ارزی تأکید داشت. این درحالی است که هدف اصلی سیاست‌های ارزی باید مرجمیت دادن به بازار رسمی و کاهش معاملات در بازار غیررسمی باشد. به‌نظر می‌رسد تعامل همتی با نمایندگان مجلس و کمیسیون‌های اقتصادی نیز مورد انتقاد قرار می‌گیرد، به‌عنوان مثال در جلسات کمیسیون اقتصادی، عدم حضور مؤثر ایشان و عدم پاسخگویی به سوالات نمایندگان، به کاهش اعتبار ایشان منجر شد.»

اظهارات همتی درباره FATF بیشتر سیاسی بود تا کارشناسی

عباسپور اضافه کرد: «برنامه اقتصادی همتی به‌عنوان وزیر اقتصاد نیز مورد انتقاد قرار گرفته است. به‌نظر می‌رسد برنامه‌های ایشان بیشتر شبیه به ژورنالیسم‌های اقتصادی بود و نتوانسته است به‌طور خاص به بهبود شرایط اقتصادی کشور کمک کند. این بی‌برنامگی می‌تواند یکی از عوامل اصلی عدم موفقیت ایشان در این سمت باشد. به نظر می‌رسد همتی در موضوعاتی مانند FATF به‌جای اتخاذ موضع کارشناسی و علمی، تصمیم گرفت وارد فضای سیاسی شود و از بحث کارشناسی فاصله بگیرد و با وجود استثناهای شرایط موجود بر آن پافشاری کند.»

تغییر وزیر، مهم‌ترین وزارتخانه را بلا تکلیف کرد

وحید شقاقی شهری، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره استیضاح وزیر اقتصاد عنوان کرد: «به نظر من، کشور در یک جنگ پیچیده و سخت اقتصادی قرار دارد که تازه کار شروع شده است. جنگ اقتصادی، فشار

فرصت ترمیم ایده

حد اکثری تحریم‌ها و ناترازی‌های اقتصادی که نتیجه سیاست‌گذاری‌های اشتباه در طول چنددهه است، همگی شرایط را برای ما دشوار کرده‌اند. در این وضعیت حساس، یکی از مهم‌ترین وزارتخانه‌ها، یعنی وزارت اقتصاد، بلا تکلیف خواهد ماند. در شرایطی که به شدت نیاز به تصمیم‌های سریع و اساسی داریم، قرار است وزارت اقتصاد به مدت سه ماه بدون وزیر اداره شود.» وی افزود: «در چنین وضعیتی، هیچ‌کس نمی‌تواند اقدامات اساسی و مؤثری انجام دهد. سرپرست وزارتخانه که عملاً مسئولیت‌های کلیدی را بر عهده ندارد و نمی‌تواند تصمیم‌های بزرگ بگیرد، نمی‌تواند تأثیرگذار باشد. به همین دلیل، هیچ فرد معتبری حاضر نیست چنین مسئولیتی را بپذیرد. مردم به‌دلیل ناراضیاتی‌های اقتصادی، از وزارت اقتصاد انتظارات زیادی دارند. اما باید گفت که مشکلات اقتصادی کشور تنها به این وزارتخانه محدود نمی‌شود. بانک مرکزی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و دیگر وزارتخانه‌ها نیز نقش قابل توجهی در مسائل اقتصادی دارند. متأسفانه، اکنون وزارت اقتصاد به‌عنوان وزارتخانه‌ای بلا تکلیف باقی مانده است. این بلا تکلیفی باعث می‌شود که وزارتخانه نتواند برنامه‌های جدید را پیاده‌سازی کند و به‌طور خاص، وزیر جدیدی که قرار است منصوب شود، به‌دلیل فشارها و ناراضیاتی‌های موجود، نمی‌تواند اقدامات مؤثری انجام دهد. در شرایطی که اقتصاد ایران با تورم‌های بالا و چالش‌های اقتصادی گسترده‌ای روبه‌رو است، تصمیم‌گیری‌های نادرست در این برهه می‌تواند مشکلات را تشدید کند. سیاست‌های اقتصادی دولت‌های مختلف، به‌ویژه در دوران ریاست جمهوری آقای روحانی و آقای رئیسی، باعث ایجاد تورم‌های بالا و کاهش ارزش پول ملی شده است. این وضعیت نشان‌دهنده تصمیم‌های اشتباهی است که می‌تواند تأثیرات منفی زیادی برای کشور داشته باشد.»

شقاقی شهری تصریح کرد: «یکی از بزرگ‌ترین اشتباهات، استیضاح آقای همتی بود. در شرایطی که مسئولیت اصلی نرخ ارز بر عهده بانک مرکزی است، هیچ‌کسی نمی‌تواند از وزیر اقتصاد توقع کاهش نرخ ارز را داشته باشد. در حقیقت، مشکلات نرخ ارز به‌طور عمده به سیاست‌های گذشته و شرایط اقتصادی جهانی وابسته است و در دولت فعلی، با فشارهای اقتصادی داخلی و بین‌المللی، تلاش‌های آقای همتی برای مدیریت این بحران‌ها به نتیجه نرسید. در نهایت، با بلا تکلیف بودن وزارت اقتصاد و استیضاح‌هایی که در آن صورت می‌گیرد، کشور وارد یک مرحله سخت می‌شود که نیاز به تصمیم‌گیری‌های اصولی و برنامه‌ریزی دقیق دارد.»

وی همچنین عنوان کرد: «شرایط کشور ما پیچیده است و نمی‌توان مسائل اقتصادی کشور را تنها به یک مسئول واویر نیست داد. جهش نرخ ارز، که به مسئله اصلی این روزها تبدیل شده، هیچ ارتباط مستقیمی با وزیر اقتصاد ندارد. وزیر تنها یک عضو از تیم اقتصادی است که مسئولیت‌های متعددی دارند و تصمیم‌های کلیدی در این زمینه توسط بانک مرکزی اتخاذ می‌شود. درحقیقت، مسئولیت اصلی در زمینه سیاست‌گذاری ارزی به بانک مرکزی بر می‌گردد. مسائل ارزی و اقتصادی کشور به دلیل فشارهای خارجی و شرایط تحریمی، پیچیده‌تر از آن است که بتوان آن را تنها به عملکرد یک فرد نسبت داد. حتی با وجود تلاش‌هایی که در راستای بازار توافقی ارز انجام شد، این برنامه‌ها تحت تأثیر تغییرات سیاسی جهانی، به‌ویژه سیاست‌های ترامپ، نتوانستند موفقیت مورد نظر را در بازار ایجاد کنند. بنابراین، فشارها و مشکلات اقتصادی به وضوح نشان‌دهنده این است که عوامل مختلفی در ایجاد بحران اقتصادی فعلی دخیل بوده‌اند.»

شقاقی شهری در پایان یادآور شد: «آقای همتی ویژگی‌های مثبتی مانند جسارت، تجربه و تسلط بر مباحث اقتصادی داشت که در گذشته در بسیاری از وزرای اقتصادی مشاهده نمی‌شد. به همین دلیل، از دست دادن چنین فردی در شرایط فعلی کشور، به‌ویژه با توجه به پیچیدگی‌های اقتصادی، تصمیمی نادرست بود. در دفاعی که از ایشان صورت گرفت، شاهد یک تحلیل کارشناسی و علمی بودیم که نمی‌توان به راحتی از آن گذشت. نکته دیگری که باید به آن توجه کرد، این است که وزارت اقتصاد به‌عنوان یکی از وزارتخانه‌های کلیدی کشور، اکنون بدون وزیر و با سرپرست اداره می‌شود. این بلا تکلیفی به معنای ناتوانی در اجرای برنامه‌های اساسی است، چراکه سرپرست نمی‌تواند تصمیمات کلیدی و بلندمدت اتخاذ کند.»

وزیر اقتصاد، اولین قربانی حذف رانت‌ها بود

امیر محمد گلرانی، اقتصاددان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره استیضاح وزیر اقتصاد در مجلس اظهار داشت: «وزیر جدید باید به‌ویژه در بحث حذف رانت‌ها تا حد زیادی ادامه‌دهنده راه عبدالناصر همتی باشد. اقدام وی صرفاً برای حذف رانت بود و این رانت به قدری بزرگ است که حتی منجر به استیضاح عده‌ای از وزرا شود. این یک واقعیت تلخ در اقتصاد کشور است. این استیضاح

است. گرچه در دولت سیزدهم نیز موضوع FATF یکی از موضوعات در دست پیگیری وزارت اقتصاد بوده، اما اغلب منتقدان نصف خارج از مجلس نیز به تمرکز بیش از حد وزیر اقتصاد بر موضوع FATF انتقاد جدی داشتند و این موضوع را در شرایط فعلی هدف‌گذاری اشتباه از سوی ایشان می‌دانستند.

وضعیت: درست

است. گرچه در دولت سیزدهم نیز موضوع FATF یکی از موضوعات در دست پیگیری وزارت اقتصاد بوده، اما اغلب منتقدان نصف خارج از مجلس نیز به تمرکز بیش از حد وزیر اقتصاد بر موضوع FATF انتقاد جدی داشتند و این موضوع را در شرایط فعلی هدف‌گذاری اشتباه از سوی ایشان می‌دانستند.

وضعیت: درست

فاطمه محمدبیگی: پرداخت هزینه درمان از جیب مردم به ۷۰ درصد رسیده است

فاطمه محمدبیگی، نماینده قزوین در مجلس به عنوان نماینده موافق این استیضاح با بیان انتقادات شلشدید از عملکرد همتی گفت: «سیاست‌های اقتصادی نادرست، سلامت مردم را به خطر انداخته است.» وی افزود: «تورم در حوزه بهداشت و درمان به حدی افزایش یافته که هزینه‌های مستقیم مردم از جیبشان از ۴۵ درصد به نزدیک ۷۰ درصد رسیده است.» در خصوص پرداخت مستقیم از جیب خانوار لازم به ذکر است داده‌های این بخش را مرکز آمار ایران با عنوان «گزارش بحران‌های ملی سلامت» در بخش «حساب‌های القاری» منتشر می‌کند که آخرین گزارش این نهاد در ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ منتشر شده و آمار آن مربوط به عملکرد سال ۱۳۹۹ است. طبق این گزارش، سهم پرداخت مستقیم از جیب خانوار از ۵۷ درصد در سال ۱۳۸۹ به ۳۱ درصد تا سال ۱۳۹۶ و به ۳۵ درصد تا سال ۱۳۹۹ رسیده است. براین اساس، گرچه در دهه‌های اخیر قیمت دارو و اقلام پزشکی با مجوز دولت و همچنین افزایش نرخ ارز افزایش یافته، اما اعلام عده ۷۰ درصدی برای هزینه‌های درمانی از جیب مردم، مورد تأیید مراکز آماري کشور نیست.

وضعیت: نادرست

عبدالناصر همتی: در ۷ سال گذشته ۱۰ میلیون نفر به زیر خط فقر رفته‌اند

عبدالناصر همتی در بخشی از سخنان خود در مجلس گفت، در ۷ سال

اقتصادی نیستست و ای کاش اقتصادی بود. افزایش نرخ ارز اساساً به مجموعه وزارت اقتصاد و بانک مرکزی و دولت‌ها ارتباطی ندارد. نرخ ارز تضعیف شده و دلیل آن به خاطر سیاست تمایل دولت به تضعیف ریال نیست. این سیاست در ایران هیچ‌وقت اجرا نشده است. سیاست افزایش نرخ ارز ناگزیر بوده است. به نظر من وزیر اقتصاد جدید در دولت چهاردهم باید به چند مسئله اهتمام داشته باشد؛ اول خصوصی سازی و دوم آزادسازی. اگر از من پرسند کدام بر کدام مقدم است، حتما می‌گویم آزادسازی بر خصوصی سازی مقدم است. منظور از آزادسازی، آزادسازی قیمت‌ها، مقابله با انحصار، افزایش رقابت و... است. من عملکرد آقای همتی را مثبت می‌بینم و رفتن وی را در چهارچوب دولت فعلی و اقتصاد و مردم، مناسب و مثبت نمی‌دانم. واقعیت اقتصاد ما با این استیضاح کنسار نخواهد رفت و هر وزیری را بیاوریم، همین اتفاقات رقم خواهد خورد. تثبیت نرخ ارز در شرایط کنونی غیر ممکن است.»

فرصت کافی به وزیر اقتصاد داده نشد

احمد جانجان، پژوهشگر اقتصادی، در گفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح کرد: «بیش از این در باره دولت‌های پیشین گفته می‌شد باید به اندازه رشد بونه بامعجان به آن‌ها فرصت داد، اما به وزیر اقتصاد به این اندازه نیز فرصت داده نشد. نکته دیگر این است که ما از وزیر اقتصاد چه انتظاری داریم؟ وزارت اقتصاد علاوه بر حوزه‌های اقتصادی، مسئولیت‌هایی مانند خزانه‌داری و گمرک را نیز بر عهده دارد. وزیر اقتصاد باید اولین اقدامی که انجام دهد، توجه به مسائل کلیدی مانند مالیات، تنظیمات اقتصادی و برنامه‌ریزی‌های مالی باشد. در واقع، وزیر اقتصاد باید به‌عنوان وزیر خزانه‌داری عمل کند. در گذشته، این وزارتخانه با نام وزارت اقتصاد شناخته می‌شد، اما طی ۵۰ سال اخیر، بسیاری از بخش‌های آن جدا شده‌اند. بنابراین، شاید وقت آن رسیده باشد که نام این وزارتخانه تغییر کند تا با ساختار و وظایف جدیدش همخوانی بیشتری داشته باشد. استیضاح وزیر اقتصاد به معنای حل مشکلات اقتصادی نیست. ممکن است در کوتاه‌مدت، بانک مرکزی با تزریق ارز به بازار، نرخ ارز را کاهش دهد، اما این کاهش قیمت موقتی خواهد بود.»

وی افزود: «کسبست در این تصمیم‌گیری، به‌ویژه در شرایطی که ما در آستانه بازگشت مکانیسم ماشه و مشکلات ناشی از برجام قرار داریم، به شدت قابل توجه است. نمایندگان مجلس که خود را حامی معیشت مردم می‌دانند، باید پاسخگو باشند که چرا تصمیم به استیضاح وزیری گرفتند که یکی از مهم‌ترین تجربیات مقابله با فشارهای اقتصادی را از زمان ترامپ داشته است. این پرسش همچنان باقی است؛ با کدام منطق، چنین استیضاحی را در این مقطع حساس انجام دادند؟ در نهایت، نمایندگان مجلس باید پاسخگو باشند که با چنین تصمیماتی، چگونه می‌توانند مشکلات اقتصادی کشور را حل کنند؛ چراکه در آینده نزدیک، ما با بازگشت مکانیزم ماشه در برجام روبه‌رو خواهیم شد و این تصمیمات تأثیرات بلندمدتی بر آینده اقتصادی کشور خواهند گذاشت. اینکه وزیر اقتصادی که تجربه و رابریی با ترامپ را داشت و به خوبی توانست در مقابل سیاست‌های او مقاومت کند، حالا استیضاح می‌شود، به نظر من بیشتر شبیه یک شوخی است. این اتفاق در هیچ‌کجای دنیا نمی‌افتد.»

جانجسان تصریح کرد: «در خصوص تأثیر آقای همتی بر جهش نرخ ارز، باید بگویم که این موضوع هیچ ربطی به وی ندارد. متولی اصلی ارز، بانک مرکزی است. به‌طور واضح، هیچ‌کس از وزرات اقتصاد برای ارز رفع تعهد نمی‌کند. اما مسئله اصلی این است که سیاست‌های نادرستی اتخاذ شد. بانک مرکزی به مدت سه یا چهار ماه با مشکل تخصیص ارز مواجه شد، به همین دلیل دیگر ارز تخفیف‌دار در بازار عرضه نمی‌شدد. این مسئله باعث شد تا بازار این‌طور نتیجه‌گیری کند که اتفاقی در حال رخ دادن است و به همین دلیل قیمت‌ها بالا رفت. به‌طور خاص، زمانی که بانک مرکزی با فشار وزارت صمت تصمیم به سیاست ۱/۹۰ گرفت، این مسئله به تشدید بحران منجر شد. سیاست ۱/۹۰ به معنای این بود که واردکنندگان ۱۰ درصد از کالای خود را در گمرک نگه دارند و ۹۰ درصد آن را به بازار آزاد وارد کنند. در نتیجه، تقاضا برای ارز در بازار آزاد افزایش یافت و نرخ ارز بالا رفت. این تغییرات هیچ ربطی به آقای همتی نداشت و نشان‌دهنده مسائل ساختاری و اقتصادی عمیق‌تر بود. اما نکته‌ای که در این میان مهم است، تأثیر استیضاح وزیر اقتصاد بر آینده کشور است. وزیر جدیدی که قرار است به این وزارتخانه بیاید، باید اقدامات بسیاری انجام دهد تا مشکلاتی که در دولت قبلی به‌وجود آمده است را حل کند. اما متأسفانه فشارهای زیادی از سوی نمآندگان مجلس به وزیر جدید وارد خواهد شد تا مسائل خاصی را انجام دهد. این فشارها نه تنها کمکی به حل مشکلات نمی‌کند، بلکه ممکن است وزیر جدید را در شرایطی قرار دهد که نتواند به درستی تصمیم بگیرد.»

گذشته ۱۰ میلیون نفر به زیر خط فقر رفته‌اند. ما می‌دانیم مردم چه مشکلاتی دارند اما بر اساس امکاناتمان عمل می‌کنیم. براساس داده‌های وزارت رفاه از گزارش فقر، اظهارات همتی درست بوده و طی ۱۰ سال اخیر تعداد افراد زیر خط فقر از حدود ۱۵ به ۲۵ و ۲۶ میلیون نفر رسیده است.

وضعیت: درست

همتی: تورم کاهش یافته است

همتی در بخشی از اظهارات خود در مجلس بیان داشت: «هم‌تین مسئله اقتصاد کشور، تورم مزمن است اما اخیراً نرخ تورم کاهشی شده است. سال گذشته همین موقع تورم سالانه ۴۲ درصد بوده که امسال ۳۲ درصد شده است. علت رشد نقدینگی ارث به‌جامانده از گذشته است که آثار آن ادامه دارد. در قانون برنامه هفتم و بانک مرکزی خودتان تصریح کردید که مسئول مسائل پولی و بانکی، بانک مرکزی است. پس ریشه تورم به کسری بودجه، ناترازی بانک‌ها و ناترازی تجاری بر می‌گردد. اما آیا عامل ناترازی بودجه وزارت اقتصاد است؟ در ناترازی بودجه، مجلس تورم، مجلس به سایر دستگاه‌ها مقصرند اما وزارت اقتصاد وظیفه تأمین مالی را برعهده دارد.»

بخش اول اظهارات همتی درست بوده و تورم سالانه از ۲۲٫۵ درصد در بهمن سال گذشته به ۳۲ درصد در بهمن امسال رسیده است. اما برخلاف اظهارات همتی، در ماه‌های اخیر تورم ماهانه و تورم نقطه به نقطه رکوردهای جدیدی به ثبت رسانده و تورم ماهانه از میانگین درصدی به ۳٫۵ درصد کوج در بهمن رسیده و تورم نقطه‌ای نیز از ۳۱ و ۳۲ به ۳۵ درصد کوج کرده است. همتی در بخش دیگری از سخنان خود می‌گوید مسئول مسائل پولی و بانکی و ارز، بانک مرکزی است. برخلاف این سخنان همتی، بانک مرکزی در کنترل نقدینگی موقع عمل کرده و اعمال فشار بیشتر در این زمینه می‌تواند منجر به رکود شدید شود. با این حال، وزارت اقتصاد و سازمان برنامه توانسته‌اند با اصلاحات ساختاری، فشار کسری بودجه را کاهش داده تا مانع پولی شدن بودجه سالانه شوند.»

وضعیت: نادرست